

Magazin Critic

REVISTĂ ACREDITATĂ DE INSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN GORJ
NR. 8522, ARIA CURRICULARĂ OM ȘI SOCIETATE

Președinte de onoare

Aurel Antonie

Director

Prof. Felix Godeanu

Director tehnic

Prof. Radu Cruceru

Redactor-șef

Prof. Jana-Daniela Raț

Redactor-șef adjunct

Prof. Eva Bistreanu

Secretar general de redacție

Prof. Cristina Cioabă

Redactori:

Florin Prof. Raț,
Ioan Pr. Prof. Cioabă,
Luminița Prof. Albici
Vasile Preot Iconom Milcu

Colaboratori

Ana Inst. Andrei
Cristina Prof. Inv. Caravan
Diana Prof. Zugravu
Eleonora Prof. Inv. Bucică Liliana

Coperta

Daniel Prof. Șerban

Concepție grafică/Design

Ovidiu Pițurlea, Daniel Murărița

Sumar

Anul VII, Nr. 2(38) iunie • 2013 • ISSN 1842-8541

• EDITORIAL
05

• ARTICOLE ȘI STUDII
15

Revista profesorilor de istorie din județul Gorj

Revista de atitudine *Magazin Critic* este publicată la inițiativa unor tineri și cadre didactice, membrii activi ai acestei reviste.

Cătunele din Munții Cernei

Băile Herculane este o stațiune balneo-climaterică foarte cunoscută în România. Stațiunea a fost înființată acum 1857 de ani și a fost folosită de romani timp de 170 de ani. În timpul imperiului Austro-Ungar, aici obișnuiau să facă baie împăratul Franz Joseph, împreună cu împărăteasa Sisi.

Puțini dintre turiștii, care vin în stațiune, știu că la 20 de kilometri de Herculane, pe râul Cerna, în sus, există în munte câteva cătune uitate de civilizație. Din șoseaua care merge de-a lungul Cernei, de la Herculane spre satul Cerna, nu se zăresc cele câteva punți suspendate peste râu. Ele sunt cunoscute doar de localnici, care le calcă cu piciorul, în drumul lor spre casă, atunci când se întorc cu târguieli de la oraș.

Trecând una dintre aceste punți, ajungi în dreptul unei poteci pe care urci din greu câteva minute și ajungi la baza unui perete calcaros. Aici poteca se termină și singura cale de acces mai departe o constituie niște scări de lemn prinse cu scoabe în stâncă, ce au fost făcute de localnici prin 1980. Mai înainte se cățarau pe stânci. Urcușul nu era extrem de

periculos, dar era greu. Mai ales când ploua. De fapt și acum, când plouă, oamenii evită poteca noroioasă și abruptă care duce la scări și o iau pe un drum ocolit care durează cam trei-patru ore. Scările, în număr de patru, urcă vreo 20 de metri cu mici paliere între ele, pentru a-ți mai trage sufletul. Un singur accident mortal s-a întâmplat atunci când o bătrână a luat mâinile de pe trepte pentru a prinde straița, care îi alunecase din spate.

Ajuns sus, continui să urci pe o potecuță până într-o poiană în mijlocul căreia se află o bisericuță înconjurată de un mic cimitir. Suntem în cătunul Scărișoara. Nu se zărește nicio casă din cele șapte câte numără cătunul. Ele se găsesc răspândite prin locuri mai ferite de vânturile iernii. Doar patru case mai sunt locuite, întrucât în celelalte bătrânii au murit, iar copiii au plecat la oraș.

Casele localnicilor sunt construite din lemn, și sunt acoperite cu tablă. Tot cu tablă sunt acoperiți și pereții exteriori, pentru a feri lemnul de ploaie și de zăpadă. Din această cauză, casele seamănă cu niște armuri ruginite. Toate casele dispun de câte o mică grădină unde cultivă legume pentru nevoile proprii. De asemenea, mai cultivă porumb și dovleci. În rest pământul este ocupat de pășune pentru animale, căci animalele reprezintă principala lor sursă de existență.

Distanța între cătune este de 2-3 kilometri, dar relieful accidentat face ca această distanță să pară mai lungă. Pentru acești oameni, roata nu a fost inventată întrucât nu au drumuri. Nu există decât poteci, pe care se face transportul

cu desagii puși pe cal. Iarna au sănii înguste, iar vara au sănii pentru iarbă. Aceste sănii pentru iarbă au tălpii apropiati și un coș înalt deasupra. Totul făcut din lemn. Cu aceste sănii transportă merele, prunele, țuica și fânul. Dar nu au toți cal, așa că n-ai să vezi vreun om circulând pe poteci, fără să aibă straița de lână în spate. Tot ce se găsește în casele lor a fost cărat de jos, din vale, cu calul sau cu spatele. Au dulapuri vechi de lemn, cu câte o oglindă mare prinsă pe una dintre uși, care nu se pot demonta. Și pe acestea le-au adus pe o targă improvizată din pari de către mai mulți bărbați.

Am întâlnit un bărbat tânăr, care căra în straița din spate lut luat din vale, de la Cerna. Trebuia să-și facă o sobă, că se apropia iarna. Își adusese până acum cu straița cărămizile, calele, cele două uși de metal, și mai avea de adus lutul. Apoi va chema meșterul să i-o monteze. A durat ceva timp, dar merită. La iarnă nu va mai dormi toată familia în aceeași încăpere. Acum nu are cal, dar își va cumpăra unul atunci când se va mai ușura de nevoi. Avea în casă o lampă de pe vremea Împărătesei Maria Tereza, când aceste cătune erau sub Imperiul Austro-Ungar. Lampa uriașă era atârnată de tavanul scund și ne ajungea până la brâu. Trebuia ocolită ca o mobilă.

Centrul comunei Cornereva, de care aparțin aceste cătune, se află la 4 ore de mers pe poteci peste creasta muntelui, așa că relațiile localnicilor cu autoritățile sunt sporadice. Localnicii nu iubesc autoritățile, pentru că nu-i

ajută în nici un fel, ci doar îi pun la tot felul de taxe pe care ei nu le înțeleg.

Oamenii de aici sunt foarte primitivi. Discută puțin cu tine să afle de unde ești, ce cauți pe acolo, dacă ești căsătorit, dacă ai copii, apoi îți pun pe masă tot ce au mai bun, și te culcă în cea mai bună cameră a lor. Interiorul casei este împărțit simplu: un hol mai larg în care dau ușile celor 2-3 camere. Din nicio casă nu lipsește candela, rama cu pozele mici și șterse ale părinților sau bunicilor, ale lor din armată, sau făcute cu alte ocazii extrem de rare, precum și Biblia.

Sunt credincioși și se duc la biserică de patru ori pe an când vine preotul să țină slujba, adică de Crăciun, de Paști, de Ispas și la Sfântă Măria Mare. În rest, preotul vine doar când este chemat la nuntă, botez sau înmormântare. Oamenii i-au cumpărat și straie preotești de la oraș, din banii comunității, pentru ca acesta să nu fie nevoit să-și suflece poalele anteriorului când se cațără pe scări. Deși au Biblia în casă, oamenii nu se prea omoară cu cititul. Se roagă în gând dimineața când pleacă la muncă, și seara când se așează la masă. De felul lor sunt oameni pașnici, și nu s-a pomenit nici un act de violență, așa încât poliția nu a urcat niciodată până aici.

Biserica și cimitirul și le-au construit singuri acum 30 de ani din banii și munca lor, pe pământul cedat de unul dintre ei. Mai greu a fost cu obținerea aprobărilor. Că înainte era tare greu când murea câte cineva. Luau mortul, îl înveleau într-un cearșaf, apoi îl legau bine de o targă. Bărbații luau targa și porneau cu ea pe poteci 20 de kilometri

până la cel mai apropiat sat care avea cimitir. Acum lucrurile se petrec la fel, numai că distanța este mult mai scurtă. Mai greu este iarna când potecile se acoperă de zăpadă.

Au costume populare pe care le țin în lăzi și nu le scot decât la ocazii deosebite. Portul lor este foarte asemănător cu cel din Banat. În viața de zi cu zi se îmbracă fiecare cu ce apucă. Un singur element îi unește: opincile. Absolut toți poartă opinci pentru că iarna nu alunecă pe zăpadă, iar vara nu alunecă pe iarba udă. Lipsa curentului electric este o mare problemă în zonă. Oamenii se folosesc de lămpi cu gaz. Gazul îl aduc de la Băile Herculane în bidoane de tablă pe care le cară în spate. Îl aduc atunci când au noroc să-l găsească, întrucât de cele mai multe ori nu se găsește, și localnicii cumpără motorină. Motorina arsă în lampă scoate fum și dă un miros urât. Întrucât sticle de lampă nu se găsesc decât extrem de rar, majoritatea acestora sunt pleznite și legate cu sârmă subțire ca să nu se spargă. Sunt afumate și foarte greu de curățat. Nefiind curent electric, nu există televizoare sau aparate de radio. Întrucât nu au nici ziare, sunt complet rupți de lume. Singura lor sursă de informații sunt cele auzite pe la Băile Herculane de cei care au fost pe la rude sau la piață. Fiind în casa unui gospodar l-am întrebat dacă are vreun ziar prin casă. Soția lui a spus că au un ziar, dar nu mai știe exact unde este și a plecat să-l caute. După plecarea femeii, stăpânul casei a spus cu o voce de parcă se scuza: “Acum, domnule, să nu vă fie cu supărare dacă n-o fi de anul acesta”.

Nici poștașul nu vine prea des pe aici. Trece doar o dată pe lună când aduce pensiile și alocațiile pentru copii. Iarna, când muntele este sub zăpadă, vine și mai rar.

Și oamenii din zonă au probleme iarna, întrucât în acest sezon nu circulă autobuzul pe șoseaua de pe Cerna ce merge la Herculane, așa că sunt nevoiți să facă cei 20 de kilometri pe jos. De aceea ei își fac provizii cu tot ce le trebuie încă de toamna să le ajungă până primăvara.

Dacă preotul tot mai vine de patru ori pe an, doctorul nu vine niciodată. Au avut un felcer care locuia în Prisăcina, unul dintre cătune, care avea chiar și medicamente în casă, dar acesta a murit acum 16 ani. Acum bolnavul o ia pe jos până la Cerna, de unde ia autobuzul. Asta în varianta de vară. În cea de iarnă își continuă drumul până la Herculane. Dacă e foarte bolnav, și nu poate merge, este pus pe targă și transportat de patru bărbați până la autobuz. Dacă este iarnă, un altul o ia înainte și anunță salvarea de la Herculane care vine și-l preia de la șosea. Cu femeile gravide este mai simplu, întrucât acestea știu când trebuie să nască și coboară din timp la Herculane, unde mai stau un timp pe la rude sau cunoștințe. Când le vine sorocul, le ia mașina salvării din Herculane și le duce la Orșova unde este maternitate.

Școala este așezată în cătunul Scărișoara, și deservește toate cele șapte cătune. Clădirea a fost ridicată de localnici, și are două încăperi. Într-una este sala de clasă iar în cealaltă locuiește domnul învățător; un tânăr localnic, care a terminat liceul. Aici se predă pentru clasele 1-4 și cei șapte elevi sunt

răspândiți inegal pe cei patru ani: doi sunt în clasa I, unul este într-a doua, unul în clasa a treia și trei în clasa a patra. Învățătorul le predă pe rând la toți. La terminarea celor patru clase, copiii ar trebui să urmeze mai departe studiile în alte localități. Dar aici trebuie plătit internat sau gazdă, trebuie duse alimente, trebuie făcute și alte cheltuieli, pe care unii nu și le permit, așa că cei mai mulți copii rămân pe lângă gospodărie. Copiii sunt frumoși și sănătoși. Pentru a ajunge la școală străbat pe jos cei 3-4 kilometri pe potecile muntelui. Iarna este mai greu căci se înfundă potecile cu zăpadă, și părinții pleacă dimineața să le desfunde. Atmosfera din clasă este intimă, iar mobilierul simplu: băncile, tabla, catedra, scaunul cu găleata de apă în jurul căreia se găsesc șapte cănițe, soba de lemn și cam atât. Am rugat copiii să-mi recite fiecare câte o poezie. Toți șapte mi-au recitat imnul României. Principala activitate a localnicilor este creșterea animalelor: oi, capre, vaci și cai. Pășunatul oilor vara se desfășoară după un ritual bine stabilit. La începutul verii se unesc trei-patru familii, își adună oile la un loc. După o zi de pășune, le mulg. Cel ale cărui oi au dat cel mai mult lapte, devine baci. Baciul preia oile celorlalți și se înțelege cu ei asupra prețului pe care urmează să i-l plătească pentru pășunat. După aceea angajează ciobani, închiriază muntele, pe care urmează să aibă loc pășunatul, de la primăria căreia îi aparține, repară stâna stricată de viscoalele iernii, plătește la Ocolul Silvic lemnele necesare stânei, apoi urcă oile la munte. În timpul verii are grijă de ciobani ducându-le alimente și tot ce le trebuie.

Toamna, când vremea se asprește, coboară un cioban cu calul încărcat cu lucrurile stânei și îi anunță pe săteni că în urma lui vin și ceilalți ciobani cu oile. În zonă, sărbătoarea coborâtului oilor de la munte se numește “areț”. De areț, baciul sacrifică o oaie stearpă și o pregătește pentru sărbătoare. Am participat la areț în casa lui Bimbi, care era baci în acel an. Femeile din familiile celor care aveau oile la Bimbi, se adună și ajută la pregătiri. Oaia o taie în bucăți potrivite și o pun într-un ceaun la foc mic cu tot felul de legume. Fiertul oii a durat cam mult, dar în final a ieșit o tocană foarte gustoasă. Pe înserate se adună toți cei care aveau oi la stână. Majoritatea femeii mai în vârstă și copii. Femeile, îmbrăcate în negru, cu broboade negre pe cap, stau liniștite privind spre direcția de unde urmau să apară ciobanii. Copiii, majoritatea fete, sunt foarte serioși. Din când în când femeile încep să hăulească peste munte. Este un chiot înalt care izbucnește simultan din toate piepturile. De undeva de departe vine răspunsul ciobanilor. Impresionant acest dialog, de parcă femeile i-ar călăuzi pe ciobani în drumul spre casă, în noaptea care se lasă. Primul sosește un câine ciobănesc foarte mare, care se duce mai întâi la Bimbi și sare cu labele pe el dând vesel din coadă. Apoi trece și pe la ceilalți membri ai familiei. După câine vin oile și la sfârșit ciobanii.

Sărbătoarea are loc în holul casei la lumina lămpilor. Masă lungă și îmbelșugată. Au chiar pâine, deși în viața de zi cu zi mănâncă mămăligă. La sfârșit ni se dă tort. De băut se bea numai țuică de prună și puțină bere. După masă începe

jocul. Muzica este asigurată de unul dintre ciobani care cântă la un taragot de aluminiu. Când obosește se pornește un casetofon cu baterii. În timp ce joacă sunt foarte serioși. Tineri de peste 20 de ani joacă învârtita cu fetețe mici din clasa a patra. Fete tinere nu prea se găsesc. Femei în vârstă joacă de mama focului, iar când se încinge câte o sârbă, bat cu opincile în pământ de parcă vor să sape o groapă. Din când în când se aude câte o strigătură. Sărbătoarea se încheie spre dimineață, când are loc și împărțitul oilor pe familii.

Fiecare familie are între 10 și 20 de hectare de pământ pe care crește iarba și pomii fructiferi. Predomină prunii, merii și nucii. Din prune fac țuică, merele le dau hrană la animale, iar nucile le mai vând pe la Herculane. Anul acesta producția de prune a fost neobișnuit de mare așa că oamenii nu au mai avut în ce să-și pună țuica. Bimbi, după ce își umpluse butoaiile, a fost nevoit să pună surplusul de țuică într-o putină de 700 de litri peste care a legat o folie de plastic. Să nu cadă șoarecii în ea.

În ceea ce privește bogăția unei familii, aceasta este dată de numărul de animale de care dispune. Iar numărul de animale este legat de numărul membrilor familiei care pot munci pentru a le întreține.

Pe pâraurile care străbat văile, oamenii și-au construit mori pentru măcinatul porumbului. Morile sunt mici și sunt construite integral din lemn. Chiar și mecanismul care dozează cantitatea de porumb ce intră la măcinat, precum și cel care reglează finețea făinii sunt tot din lemn. În zonele mai joase unde debitul apei este mai bogat am văzut și două

microhidrocentrale construite de localnici, care dau curent cât să aprindă cele câteva becuri din casă.

Cel mai bătrân om din zonă este Bumbu care locuiește în cătunul Țațuri. Are 91 de ani iar soția sa 90. S-au căsătorit când Bumbu avea 16 ani. Ne povestește despre cel de al 2-lea Război Mondial pe care l-a făcut și împotriva rușilor până în Caucaz, apoi împotriva nemților până la Budapesta. A primit în acest război patru decorații, printre care și Crucea de Fier. Când a împlinit 70 de ani și-a construit singur un sicriu din lemn de stejar, întrucât este mai rezistent. Apoi i-a făcut unul și soției. De 20 de ani ține sicriile în camera în care își ține și țiuca. Acum a cam îmbătrânit și nu prea mai are putere în brațe să poată cosi, dar mai muncește pe lângă casă.

Am auzit în zonă o legendă frumoasă și interesantă prin relația care se creează între artist și operă. Se spune că Maria Tereza a vrut să ascundă o comoară în peștera de pe Vârful lui Stan. După ce a depozitat comoara, a pus un sculptor să facă un balaur care să o păzească. Sculptorul a cioplit balaurul, cumplit la arătare, cu gura căscată, cu ochii de fosfor și solzii din bani de aur. Când ajungeai în peșteră într-un anumit loc și călcai pe o lespede, balaurul deschidea gura lui monstruoasă și scotea un răget. La lumina nesigură a făcliei pe care o purtai, vederea lui te ucidea pe loc. După ce și-a terminat munca, sculptorul a ieșit din peșteră și a chemat un sfetnic de-al împărătesei să vadă lucrarea și să i-o plătească. Au intrat ei în peșteră, sculptorul înainte și sfetnicul după el. În momentul în care sculptorul a călcat pe

lespede și a văzut îngrozitoarea apariție a murit pe loc de spaimă. Și acum oamenii mai caută comori, dar unul dintre ei mi-a spus că singura comoară pe care a găsit-o sunt brațele astea două cu care muncește.

Și dacă treceți cumva prin Valea Cernei, nu ocoliți aceste meleaguri binecuvântate de Dumnezeu și sfințite de oameni. Veți pleca de acolo mai curați și pacea se va așeza peste sufletele voastre pentru multă vreme.

Aurel ANTONIE

Un publicist cu demnitate așa trebuie să prezinte:

SFÂNTUL CUVIOS NICODIM DE LA TISMANA

Cine este acesta ? Știrile pe care le avem asupra originii, copilăriei, tinereții și, în genere, asupra întregii vieți a lui Nicodim până la venirea lui în Țara Românească sunt foarte sărace și adesea contradictorii. Din mulțimea opiniilor formulate până acum, reținem pe a lui Nicolae Iorga care afirmă că Sfântul Nicodim se trăgea dintr-o familie de aromâni din părțile Prilepului în sudul Serbiei. Așa se explică de ce a venit el în părțile noastre și s-a dovedit atât de atașat de poporul român. S-a călugărit la Athos, la mănăstirea Hilander; de aici a trecut în Serbia, oprindu-se un timp lângă Dunăre, în ținutul Cladovei, la locul numit Șaina. Împreună cu ucenicii săi a ridicat o bisericuță cu hramul Sfânta Treime în această localitate. Tradiția populară sârbească îi atribuie și întemeierea mănăstirilor Vratna și Mănăstirița, în regiunea Craina, nu departe de târgușorul Cladova. De aici a trecut în ținuturile învecinate din nordul Dunării, la Vodița, pe pământ românesc. Adevăratul motiv al venirii sale la noi a fost ocuparea pentru câțiva ani a Vidinului (inclusiv regiunea Craina) de către regele Ludovic cel mare al Ungariei (1342-1382). În 1366 teritoriile cucerite au fost organizate într-un „banat al Bulgariei”. Dar, concomitent cu organizarea sa politico-militară, se desfășura și o puternică acțiune de catolicizare, dusă de franciscani, nu

numai aici, ci și în ținuturile înconjurătoare. Chiar dacă stăpânirea maghiară asupra Vidinului a încetat în anul 1369, primejdia catolică a rămas.

În aceste împrejurări s-a ridicat o nouă mănăstire la Vodița, ca un centru de rezistență ortodoxă la frontiera cu statul feudal maghiar, care patrona acțiunea de catolicizare în teritoriile amintite. Cea mai veche amintire despre prezența lui Nicodim în Țara Românească se face în hrisovul prin care Vladislav Voievod (Vlaicu) a înzestrat mănăstirea Vodița, zidită și zugrăvită din inițiativa lui Nicodim, „cu munca sa și a fraților” și cu cheltuielile domnitorului (hrisov, anul 1372). Înseamnă că zidirea mănăstirii – implicit venirea lui Nicodim la noi – a avut loc cel mai târziu în 1370-1371, lucrările terminându-se fie în toamna anului 1371, fie în anul 1372, iar zugrăvirea în anii următori.

Prin același hrisov se rânduia ca după moartea lui Nicodim, „să nu aibă voie niciun domn să așeze în locul acela pe cârmuitor, nici arhiereu, nici altul nimeni, ci precum spune chiar Nicodim, și cum va orândui, așa să ție călugării cei de acolo și singuri să-și puie cârmuitor”. Prin aceste prevederi, mănăstirea Vodița devine o samovlastie, adică o ctitorie de sine stătătoare, scoasă de sub orice autoritate din afară, încât se conducea numai prin propriul ei sobor, practică folosită la Muntele Athos, de unde Sfântul Nicodim a adus-o în Țara Românească.

În anul 1375, Nicodim a participat la o misiune de împăcare între Patriarhia de Constantinopol și Biserica sârbă, care se proclamase patriarhie autocefală în anul 1346 sub țarul Ștefan Dușan, fără consimțământul Patriarhiei. Solia, trimisă de cneazul Lazăr al Serbiei, era formată din Isaia de la Hilander, Teofan, fostul protos al Athosului, ieromonahul Nicodim și doi ucenici ai lui Isaia. În urma acestei misiuni Nicodim a primit rangul de arhimandrit din partea Patriarhiei ecumenice.

Nu știu exact când s-a reîntors Nicodim de la Constantinopol în Țara Românească. Cert este că nu și-a mai putut continua activitatea la Vodița, cuprinsă – cel mai târziu în 1376 – în noua unitate militară administrativă maghiară, care era banatul de Severin. Din această cauză, a inițiat zidirea unei noi mănăstiri la Tismana pe râul cu același nume (în județul Gorj).

Prima mențiune a Tismanei într-un act de cancelarie datează din 3 octombrie 1385, când Dan I îi făcea anumite danii, întărindu-i totodată dania de patru sate făcută de tatăl său, cât și cele făcute Vodiței de bunicul său Vladislav. Un document din 27 iunie 1387, de la Mircea cel Bătrân, lasă să se înțeleagă că lucrările de zidire s-au încheiat numai sub el. O altă știre despre Nicodim o avem la 4 septembrie 1389, când figurează printre martori într-un hrisov dat mănăstirii Cozia de Mircea cel Bătrân. Este amintit însă în câteva acte de danie pentru Tismana (din 27 iunie 1387, din 1391, 1392, din 11 mai 1399).

Tradiția atribuie Sfântului Nicodim și ridicarea primelor așezări mănăstirești de la Topolnița (la 8 Km de Vodița), Coșuștea-Crivelnic, Gura Motrului și Vișina, toate în Oltenia, de la Prislop, în Țara Hațegului.

Avem câteva știri și despre activitatea cultural-teologică a cuviosului Nicodim. Este vorba de o corespondență purtată de el cu ultimul patriarh bulgar de la Târnovo, Sfântul Eftimie. Acesta era un teolog cunoscut și foarte apreciat în toate țările ortodoxe. Se cunosc două scrisori ale patriarhului Eftimie către Nicodim de la Tismana (a doua fragmentar). În prima scrisoare patriarhul răspundea la șase întrebări dogmatice puse de Nicodim privitoare la îngerii, iar a doua constituia un răspuns cu privire la curăția morală a celor ce doresc să se preoțească. Din analiza întrebărilor puse de Sfântul Nicodim, rezultă că el n-a fost numai un bun organizator al vieții călugărești, ci și un temeinic cunoscător al Sfintei Scripturi, un călugăr dornic să cunoască și să adâncească cele mai subtile probleme teologice.

Prin anul 1404-1405, Sfântul Nicodim a caligrafiat pe pergament un frumos **Tetraevanghel** în limba slavă bisericească (de redacție sârbă). **Acesta este primul manuscris cu dată sigură scris pe teritoriul patriei noastre.** Se păstrează în secția de artă feudală a Muzeului de artă al României. Mulți cercetări consideră că s-a scris la mănăstirea Prislop, aflată în „Țara ungurească” (Țara Hațegului). Mai degrabă avem convingerea că a fost copiat la Vodița, ctitoria sa.

La 23 noiembrie 1406, mergând Mircea cel Bătrân spre Severin, dă un nou hrisov „părintelui și rugătorului domniei mele, popii Nicodim”, respectiv mănăstirii Tismana. Peste o lună, adică la 26 decembrie 1406, cuviosul Nicodim a încetat din viață, fiind înmormântat la Tismana. Îndată după moarte, la mormântul său s-au petrecut fapte minunate, mai ales, vindecări de boli, semn că Dumnezeu îl învrednicise cu darul sfințeniei. Cuvioșii călugări din obștea Tismanei au scos din mormânt moaștele sale și le-au pus într-o raclă, care a fost așezată cu cinste în biserica mănăstirii. Tradiția spune că după mai mulți ani, fiind în primejdie de a fi luate, Sfântul Nicodim s-a arătat în vis unui călugăr, apoi egumenului, poruncindu-le să-i ascundă moaștele, lăsând numai un deget de la mână pentru mângâierea credincioșilor. Ele au fost ascunse în locuri tainice, dar, cu timpul li s-a pierdut urma încât astăzi nu se știe unde sunt. La mănăstirea Tismana se mai păstrează doar degetul de care am pomenit și câteva obiecte care i-au aparținut: o cruce de plumb, un epitrahil și o bederniță.

Miercuri, 3 aprilie 2013

Preot paroh iconom Vasile Milcu

Parohia Boroșteni, Protoieria Tg-Jiu Nord

Bibliografie:

Acad. Preot prof. Dr. Mircea Păcurariu, ***Istoria Bisericii Ortodoxe Române***, Vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, anul 1980, pag. 288-293

Boierii Glogoveni de-a lungul istoriei

Prof. Raț Jana Daniela,

Scoala Gimnazială Nr. 1 Motru

Hrisoavele, aceste inestimabile documente istorice, atestă prezența glogovenilor pe scena economico-administrativă a Țării Românești încă de la începutul sec. al XV-lea, când este menționat (1405) Dragomir Roșul din Glogova, „ban de Jiu și de Tismana”, un dregător deosebit de important, cu atribuții administrative și militare în spațiul dintre Jiu și Tismana.

În epoca feudală, primii luptători și eroi ai neamului au fost „boierii”, stăpânii pământului, care aveau obligația de a apăra țara, numită, atât de expresiv, „moșie”. „În vechime, acei care stăpâneau pământul îl și apărau, fiindcă țara sau « moșia » era suma moșiilor mici.”¹

Se știe că în Evul Mediu românesc, boierii erau cei care mergeau la război ori de câte ori erau chemați de către domnitor.

„Proprietarul care nu mergea la război, la chemarea domnului, se făcea vinovat de « hiclenie », deci de înaltă trădare, el pierzându-și, ca urmare a acestei atitudini, moșia și, de cele mai multe ori, și capul.”² În acest context, înțelegem de ce marii Boieri Glogoveni vor fi permanent alături de voievozii Țării Românești, servindu-i cu credință și fiind menționați de izvoarele istorice ale vremii (hrisoavele).

¹ C.C. Giurescu, *Istoria Românilor, Vol.II.* Ed. Bic ALL, București, 2007, p. 355

² *Ibidem*

Boierii alcătuiau „cete de luptători”. Armele de luptă erau : arcul cu săgeți, sulița, sabia, ghioaga, toporul, securea, dar și sâneța (pușca). În luptă, moartea era violentă, iar cei rămași în viață purtau pe trupurile lor semnele acestor înțeleștări sângeroase.

Primul boier glogovean căzut eroic pe câmpul de luptă a fost Stanciu Benga din Glogova, atestat între anii 1482-1522. Acesta a murit în lupta de la Clejani, dusă de Radu de la Afumați împotriva lui Mehmed-beg și a sprijinitorului acestuia Teodosie, fiul lui Neagoe Basarab : „Lupta a avut loc în ianuarie 1522, la Clejani, Radu de la Afumați iese învingător, ia domnia Țării Românești, dar o pierde în urma înfrîngerii de la Ciocănești (3 febr. 1522)”³.

Stanciu Benga din Glogova a murit ca un erou, fiind alături de domnitorul său, Radu de la Afumați, în tentativa acestuia din urmă de a ocupa scaunul domnesc al Țării Românești.

Dintr-un hrisov din 1596, august, 12, inclus în „Documenta Romaniae Historica”, aflăm că marele voievod al Țării Românești, Mihai Viteazul, a dăruit lui Lupu Glogoveanu, - Mehedințeanu - satul Ponorălu, de lângă Balta, „cu tot hotarul, și din câmp, din pădure, și din apă, și din vadul de mori, și din munte, și de pretutindenii.”⁴ Lupu Glogoveanu – Mehedințeanu, „al doilea paharnic” al bravului domnitor, obținuse Ponorălu prin meritocrație, prin credință, prin sângele vărsat în luptă: „Iar apoi, domnia mea a miluit pe sluga domniei mele, pe Lupu, al doilea paharnic, cu tot

³ Horea C..Matei, Florin Constantiniu, Nicolae C. Nicolescu, Gheorghe Rădulescu, *Istoria României în date*, Ed. Enciclopedică Română, București, 1972, p.115

⁴ *Documenta Romaniae Historica*, vol.XI, Ed. Academiei Socialiste Române, București, 1975, p.256 - 258

satul care este mai-sus scris, pentru credincioasa și dreaptă slujbă pe care a slujit-o domniei mele și pentru sângele vărsat, pe care l-a vărsat înaintea domniei mele, lui Lupu paharnicul, ocină și de ohabă, în veci.”⁵

Documentul istoric nu precizează despre ce luptă este vorba, posibil, marea bătălie de la Călugăreni, din august 1595 sau o altă bătălie ulterioară acesteia, situată în 1596.

Paharnicul Lupu Glogoveanu a murit ca un martir în anul 1618. Nemulțumit de afirmarea elementelor grecești spoliatoare, din timpul domniei lui Alexandru Iliaș, marele boier Glogoveanu a pregătit și desfășurat o revoltă antigrecească, dar a fost trădat, sfârșind ca un adevărat erou.

Astfel, prin Stanciu Benga din Glogova și paharnicul Lupu Glogoveanu – Mehedințeanu, Boierii Glogoveni și-au afirmat valorile morale deosebite – loialitate, credință față de domn, patriotism, spirit de jertfă, fiind adevărate modele pentru contemporani și urmașii lor.

Într-adevăr, numele Boierilor Glogoveni vor fi întâlnite în mai toate marile documente istorice ale Țării Românești din veacurile următoare. Alături de marii Boieri Glogoveni, vor intra în luptă și în eternitate și oamenii simpli ai acestei vetre istorice.

⁵ *Ibidem*

Scânteioare 25.03.2013

1. Totul pare
întâmplare,
dar de ce nu credem oare?

2. Suntem una, nu totuna!

3. Iertare, numai prin
uitare?

4. Orice formă e și semn;
iar de-i semn e și îndemn!

5. Pe șarpe toți l-am
mângâia,
nu l-am strivi, de n-ar
mușca...

6. Dacă ce-i Sus este și
Jos,
atunci nimic nu-i de
prisos;
dar dacă Sus e cum e Jos,
nimic atunci nu-i de folos!

7. De nu-ți merge cum ai
vrea,
poate că-i mai bine-așa!

8. Depărtează-te un pic
și totul va fi nimic!...

9. Că-i mai mic sau că-i
mai mare,
dacă are colți și gheare,
sigur nu-i privighetoare
nici găină clocitoare!

10. Vreți Raiul pe
Pământ?... Nu-i greu!
Păziți Poruncile, mereu!

11. Se poate și fără-a spera;
dar încotro ne-am
îndrepta?

12. Răbdarea, aduce
Salvarea!

13. Acesta-i Punctul de
pe „I”:
A fi, înseamnă a iubi!

14. De infinit ce pot să
spun?
E o bășică de săpun!...
Stă infinitu-n mintea mea,
tot ce-i afară-i și în ea;
dar pentru lumea asta, da,
grea bătlălie se va da!

15. A ști, înseamnă a muri;
iar a muri, a deveni;
dar ce anume, nu vom ști!

16. Bagajul tău la
despărțire?...
...Cu ce-ți vei umple
inima!
Faptele, gândurile tale
și vorbele, te vor urma!...

17. E-un ban de aur orice
zi!
Dar tu în ce-l vei investi?
Comoara-ntreagă-a vieții
tale
cum oare-o vei chivernisi?

18. Încet, încet, devii ușor;
renunți la toate, dor cu dor;
reduci, simplifici, tai și
scazi;
înveți să taci, să uiți, să
rabzi;
devine lumea praf în vânt;
viața, roman într-un
cuvânt;
iubirea, pauză-ntr-un cânt;
iar tu, sub semnul mirării,
un punct...

19. Dacă există flori și
gâze,
viriși, microbi, furnici
țânțari,
urzici, cucută, pălămidă,
rechini, hiene și măgari;
când sunt de toate-n hăul
veșnic,
fără de număr, chiar și eu,
cum să nu fie Cel Ce Este
Atotființa, Dumnezeu?!

20. Totul curge,
dar la vale
și nicicum nu-i altă cale...

21. Zero-i un intermediar
fără-un ban în buzunar;
el stă demn în casa sa
cât îl ține pătura,
nu produce altceva,
nici nu dă și nici nu ia!
UNU, Care e Ceva,
duce-a lumii Cruce grea
și se-nalță spre O Stea!
Dar aud de-altcineva,
care vrea numai să ia
și tot cere ce n-ar da,
deși ne-a mințit cândva!...
Acum nu știu ce să zic
și-o să mă gândesc un pic;
dacă ZERO e nimic,

poate fi ceva mai mic,
MAI NIMIC DECÂT
NIMIC?

22. Nehotărârea, un pustiu,
ce se sfârșește prea
târziu!...

23. Fă ce ți s-a dat, dar
bine;
nu umbla pe căi străine!

24. Ce nu e scris, e numai
vis!

25. Liber poți fi numai
singur;
singur însă, slab vei fi;
slab fiind, trăiești sub frică
și chiar liber, rob vei fi!

26. Între a fi și a nu fi,
de n-ar fi Setea, cine ar
ști?

27. Ai făcut și-ai desfăcut
și din nou ai refăcut;
apoi iar ai desfăcut
și acum, ca un făcut,
o făcuși ca la-nceput...
Dar de ce, ai priceput?

28. Când Dumnezeu creă
femeia,
Adam, dormind, habar n-
avea
că i s-a luat integritatea
și i s-a dat neliniștea!

29. Banii dacă se-
nmulțesc,
vrând-nevrând, ne
oglesc!

30. Unde-i ban, e și Satan!

31. Chiar lumea toată de-
am avea,
de ce mai vrem și Altceva?

32. O, ce orgoliu,
Veșnicia!...

33. Bine-i că vrei să faci
bine;
dar știi bine, ce e bine?

34. – Cine mai știe ce nu-i
hoție?
Totul se fură, chiar ce-i în
gură,
zise spre vulpe, corbul, cu
ură.

– Toate-s minciună-n
Soare și-n Lună;
fără prostie, n-ar fi hoție,
conchise vulpea privind la
vie.

35. Oglinda veche mă
privește:
„Copile, ai îmbătrânit!...
Mai știi prima cămașă
albă,
în care tandru mi-ai
zâmbit?”

36. Răul, poate fi oricând;
după Bine, stai la rând!

37. Toți suntem și-așa, și-
așa...
O, de-am fi numai Așa!

38. Cum adică,
întâmplare?...
Un răspuns fără-
ntrebare?!...

39. De vrei să afli cine e,
tu urmărește-i faptele!

40. Concesia, Concesia,
așa semnăm înfrângerea!

41. Schimbare iar și iar
schimbare;
dar ce-om ajunge astfel,
oare?

42. Poftele muierii, căi ale
durerii!

43. Materia, Materia,
Iubirea-i „nebulia” sa!

44. „Nimic n-ajută la
nimic!”
ades’ cu toții ne gândim,
dar nicidecum nu ne-ar
plăcea
ca oameni de nimic să
fim!...

45. O bestie cuvântătoare,
visându-se un dumnezeu,
se înfrupta senin din
mielul
ce ispășea păcatul său!

46. Ce semn mai vrei să ți
se dea,
când Semn e toată viața
ta?

47. În „Ce” cu toții am
călcat;
suntem la fel deci prin
păcat,
dar diferiți numai prin
„Cât”,
pân’ la genunchi sau pân’
la gât!

48. Toți vrem Puterea, nu-i
așa,
să îndreptăm lumea cu
Ea!...
Dar ție cum ți s-ar părea,
ca altul strâmb, asemenea,
să calce cu puterea sa
asupra-ți spre a te-
ndrepta?...

49. Excesul de sinceritate
și el, ades’, înseamnă
moarte!...
Minciuna, tu n-o blestema,
fî înțelept a o purta...
Da, voi minți cât voi
putea,
adânc, din toată inima,
dacă așa doar voi salva
Dreptatea, Viața,
Dragostea!

50. Ce-i viața asta?... Ce,
nu e...
– Durere, frică, dragoste;
minciună și convenție;
orgoliu, vis, iluzie;
un dor adânc... Dar pentru
ce?

51. Un Univers atâta e,
O Zonă de încredere!

52. Unde nu sunt Limite,
nu-i nici Definiție;
totu-i Convențional,
înfinit Intermediar!...

53. Dacă Statistică nu e,
atuncea Numărul ce e?

54. S-a spus: „Mă
îndoiesc, deci cuget
și cugetând, exist deja!”;
dar dacă sunt, nu pot fi
singur,
făcut fiind de Cineva;
și-așa cătând, la Capăt
aflu,
Credința-n îndoiala mea!

55. Păi dacă Cel Ce E n-ar
fi,

n-ar fi nici timp, nici
veșnicii,
nici rațiuni, nici nebunii;
nici frici, orgolii, bucurii;
nici alb, nici negru și nici
gri;
iar eu, ca-n fiecare zi,
de Cine m-aș mai îndoi?

56. Credința și
Comuniunea
sunt al Iubirii sfânt destin,
dar dacă nu-i întâi Plăcere,
Iubirea-i lacrimă și chin...

57. Eu aș vrea să fac ceva,
numai dacă n-oi uita!...

58. Voință, cum, fără
Dorință?

59. Suntem una, nu totuna;
cum e vântul și furtuna;
ca Soarele cu razele,
și fila cu paginile;
Soarele naște razele,
iar foile paginile;
dar razele nu-s Soarele,
nici paginile foile...
De n-ar fi însă razele,

cum răsări-va Soarele?
Iar paginile de n-ar fi,
foaia, în ce s-ar oglindi?...

60. Dreptatea, dar fără
Iubire,
e numai o nenorocire;
Iubirea, dar fără Dreptate,
e ură și singurătate;
astfel Iubirea și Dreptatea
își împletesc eternitatea!

61. Mai ieftină-i casa
clădită,
decât de tine construită!
...Dar inima, ți-e
mulțumită?

62. Primit-ai mult, nimic
n-ai dat;
nimic, tu, n-ai sacrificat;
nici fericirea n-ai aflat;
atunci, de ce-ai mai
existat?

63. În Marea Trecere,
întrecere?...

64. În orice apă e ceva

ce ne-ar speria de l-am
vedea;
în lume însă, vrem nu
vrem,
din viață trebuie să bem!

65. Nu tu voiești a judeca,
ci numai necredința ta!

66. Binele pe jumătate
e doar un pas mai mic spre
moarte!

67. După ce răul s-a făcut,
toți ne dorim alt început;
dar dacă ni s-ar oferi,
de-un alt prag, iarăși ne-
am lovi!...

68. A vrea, așa începe ce
n-am vrea!
...Se poate însă, altcumva?

69. Visarea, nu e tot
minciună?...
Nu-i oare, hrana cea mai
bună?...
Visând ne facem că trăim
și cu minciuna ne
hrănim!...

70. Minciuna, dacă nu-i
hoție,
nu e decât o nebunie!

71. De ce mă tem? De
nedreptate;
căci sigur, ea, înseamnă
moarte!

72. Problema nu e bogăția,
ci nebunia și prostia!

73. Poamă acră, cap de
piatră
și se miră de-a sa soartă!...

74. Ne-încearcă Cerul cu
durerea,
iar Satana cu plăcerea!

E!
E tot ce cred într-un
cuvânt;
E cel mai simplu jurământ;
E scris că E și E că E,
LUMINĂ, VIAȚĂ,
DRAGOSTE!

Radu Gorj

*Aspecte ale comunicării sociale la Feodor Mihailovici
Dostoievski*

Comunicarea și schimbul de sensuri, semnificații și mesaje sunt la fel de vechi ca și societatea umană însăși. Acestea toate sunt numite pe scurt **informații**, iar modalitățile, căile și metodele de a le transmite poartă numele de **comunicare**. Pe parcursul istoriei, putem spune acum, diferă nivelul de **dezvoltare informațională**.⁶ Astfel, în primul deceniu de după 1859 numărul publicațiilor și ziarelor de tot felul a crescut, cele mai importante și mai numeroase fiind editate în București, noua capitală a țării, unde apăreau aproape 75 % dintre periodicele românești. Ca și astăzi, cel mai bine reprezentată era publicistica politică: opiniile se polarizau pe măsură ce bătaia politică lua amploare.⁷ După instaurarea regimului comunist până în decembrie 1989, evoluția firească a presei a fost încetinită, dacă nu chiar denaturată de la obiectivele sale firești. De fapt în orice regim politic cenzura presei și servirea intereselor comuniste constituia unul din obiectivele principale ale centralismului politic și economic.⁸ Astăzi putem afirma cu certitudine că o societate este cu atât mai avansată cu cât este mai dezvoltată din punct de vedere informațional. Trebuie

⁶ Ioan Lascu, *Stil și expresivitate în presa de astăzi*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova 2004, p. 17

⁷ Luminița Roșca *Producția textului jurnalistic*, Editura Polirom, Iași 2004, p. 38

⁸ *Ibidem*, p 44

avut în vedere că, îndeobște, pe lângă referințele la căile, modalitățile și mijloacele de transmitere a informației, **comunicarea** mai implică și mesajul materialului astfel tranzitat; în acest mod comunicarea se deosebește la nuanță, de **comunicație/comunicații**.⁹ Argumentația noastră poate fi sprijinită pe dictonul ***The medium is the message***, (Marshall McLuhan) adică mediul este mesajul. Comunicarea de informații, care este primul scop al oricărui limbaj, diferă și ea în funcție de vechiul purtător sau de materialul care încorporează informația. Prin urmare, putem constata că avem întâi de a face cu o comunicare de tip non-verbal, iar apoi cu o comunicare de tip verbal. Prima utilizează diferite coduri și sisteme de semne, care nu solicită direct sau exclusiv două activități psiho-intelectuale specific umane: **scrierea** și **vorbirea**. De pildă, știm cum se transmiteau informațiile în societățile primitive, tribale, medievale etc., îndeosebi prin **semnale sonore** (tobe, trâmbițe, buciume..) sau **vizuale** (focuri sau fumuri în diverse ipostaze). Mai putem aminti aici și codul de semnale sonore non-verbale utilizat în armată, până nu demult, de trompetistul regimentului sau **coduri de semne pictografice**, de exemplu codul rutier. La nivelul unor **gesturi simbolice** se putea vorbi de comunicare de tipul *a dezgropa securea de război sau a fuma pipa păcii*.¹⁰

⁹ Ioan Lascu, ***Op Cit***, p.17

¹⁰ ***Ibidem***, p.18

Ținând cont de ideologiile politice care au influențat permanent receptarea corectă a operelor lui F.M.Dostoievski în special în epoca contemporană, vom reda doar câteva aspecte ale comunicării sociale. Este unul dintre cei mai importanți autori din literatura universală, a cărui operă este o strălucită replică literară și filosofică la criza socială și spirituală a vremii sale, zugrăvind ciocniri polifonice între personaje originale și paradoxale, aflate într-o permanentă și pasionantă căutare a armoniei sociale și umane, marcate de un profund psihologism și tragism. Nu voi insista pe valoarea teologică a operelor lui F.M.Dostoievski mai ales că această temă a fost analizată suficient de-a lungul istoriei contemporane. Voi scoate în evidență sensibilitatea scriitorului datorată de starea socială a vremii descrisă în cele două opere citate: “Din momentul în care întreaga omenire va părăsi credința în Dumnezeu (și cred că această perioadă va veni și ea o dată și o dată, aidoma erelor geologice), concepția despre lume care mai stă încă în picioare azi se va prăbuși de la sine, fără să fie nevoie să ne întoarcem la antropofagie, și tot așa și noțiunile etice actuale vor dispărea la rândul lor și va începe o epocă nouă. Oamenii se vor strădui cu puteri unite să smulgă vieții tot ceea ce le poate ea oferi, luptând în numele fericirii și al plăcerilor hărăzite exclusiv lumii acesteia. O mândrie titanică, divinată, va înălța spiritual omenesc, și pe fața pământului va apărea omul-zeu. Atotputernic prin voința și știința cu care este

înarmat, el va învinge clipă de clipă natura, de astă dată însă definitiv.”¹¹ Ceea ce uimește pe cititor nu poate fi decât actualitatea trăirilor sale specifică oricărui om de litere dar mai ales unui creștin autentic. De la facerea lumii, cultura și profesionalismul au fost virtuți invidiate de diletanți și nonconformiști. Aceștia au împiedicat progresul societăților atât democratice cât și cu o guvernare de tip totalitar, în detrimentul moralei civice promovate de constituții. Grav este că marea prigoană a culturii și a intimității civice vine chiar din interiorul sistemului care vehiculează ideea de moralitate și cultură. Iată de pildă ce spunea F.M. Dostoievski în epoca modernistă: „Catolicismul roman e mai rău decât ateismul însuși (...) Ateismul nu face decât să predice zeroul, dar catolicismul merge și mai departe: predică un Hristos denaturat, pe care tot el l-a ponegrit și profanat, un Hristos contrar celui adevărat! Catolicismul îl predică pe Antihrist, vă asigur de asta!”¹² Cât despre valoarea istorică a celor afirmate oricare ortodox nu poate eluda cauzele dezbinării creștinismului incluzând chiar și reacțiile evazive ale catolicismului. Citându-l pe Ivan, unul din personajele capodoperei Frații Karamazov, F.M.Dostoievski, arată întrepătrunderea științei cu teologia: “Dacă Dumnezeu există și a creat într-adevăr pământul, atunci fără îndoială l-a plăsmuit după legile geometriei lui

¹¹ F.M.Dostoievski, *Frații Karamazov*, vol. II, Ed. Univers 1982, p. pag. 444-445,

¹² F.M. Dostoievski, *Idiotul*, Editura Polirom, Iași, 1998, p.543.

Euclide, sădind totodată în mintea omului noțiunea celor trei dimensiuni spațiale.”¹³

Critica literară a apreciat că în romanul *Frații Karamazov* Dostoievski a pictat cea mai mare frescă a celui mai mare popor creștin ortodox. Viziunea serafică a scriitorului despre o societate creștină posibilă este reprezentată în roman de Aleoșa, mezinul Karamazovilor. Din spusele scriitorului aflăm despre el că este un tânăr de douăzeci de ani, în sufletul căruia încolțise de timpuriu dragostea față de semenii lui. Nu este nici fanatic, nici mistic, deși “se hotărâse să ia calea mănăstirii, singura cale ce-i captase imaginația, oferind inimii sale zbuciumate un ideal, acela de a ieși din bezna răutății lumești la lumina iubirii”. O trăsătură caracteristică personalității lui Aleoșa Karamazov este dragostea pentru semenii săi. Îi erau dragi oamenii, toată viața păstrând o încredere oarbă în ei. În felul lui de a fi era ceva care te făcea să-ți dai seama că nu voia să judece pe nimeni și că în niciun caz n-ar fi fost în stare să condamne ceva. Ai fi zis, chiar, că admitea fără să cârtească orice josnicie, deși adesea se simțea cuprins de o tristețe amară. Poate tocmai de aceea, oriunde apărea Aleoșa toată lumea ajungea să-l îndrăgească. Trebuie adăugat că Aleoșa era o fire iubitoare de adevăr, un om care căuta cu stăruință adevărul și credea în el și care, purtând în sine aceste crez, era hotărât cu tot dinadinsul să lupte pentru el din răputeri. Era însuflețit de râvna înfăptuirilor imediate, a faptelor de

¹³ F.M.Dostoievski, *Frații Karamazov*, Vol. II, , P.333

vitejie, gata să-și jertfească și viața pentru a le împlini. Începe să pătrundă în credința nemuririi sufletului și în existența lui Dumnezeu, ceea ce îl face să exclame mai târziu: “Vreau să trăiesc pentru nemurire; nu accept sub nici un motiv compromisuri sau jumătăți de măsură”.¹⁴

Sunt personajele lui Dostoievski modele pentru omul creștin de astăzi? O întrebare la care fiecare dintre noi ar trebui să încerce să răspundă.

Într-o scrisoare F.M. Dostoievski explică simplu motivul convertirii sale la Ortodoxie: “Prin ce chinuri groaznice am trecut, cât m-a costat și cât mă costă încă această sete de a crede, care e cu atât mai puternică în sufletul meu, cu cât se găsesc mai multe argumente potrivnice. Și cu toate acestea, Dumnezeu îmi trimite uneori momente în care sunt cu desăvârșire liniștit. În aceste momente eu îi iubesc pe alții și găsesc că și alții mă iubesc pe mine. În asemenea clipe mi-am alcătuit un simbol de credință în care totul pentru mine este limpede și sfânt. Acest simbol este foarte simplu. Iată-l, cred că nu e nimic mai frumos, mai profund, mai simpatic, mai rațional, mai bărbătesc și mai desăvârșit decât Hristos. Și nu numai că nu este, ci mi-o spun cu dragoste geloasă, nici nu poate fi. Mai mult: dacă cineva mi-ar dovedi că Hristos este în afară de

¹⁴ Emilia Neacșu, *Dostoievski și crezul creștin*, în revista, **Centrului de Studii interdiscinare, Sf. Ioan Damaschin**, Galați, nr.1, iulie-decembrie, 2010

sfera adevărului, aş prefera să rămân mai bine cu Hristos decât cu adevărul.”

Prin urmare, jurnalistul, cel puțin acela care a atins un nivel înalt de profesionalizare, a evoluat de-a lungul vremii de la individul veșnic grăbit, care înțelege parțial și superficial informația, la interlocutorul redutabil al experților și, în sfera jurnalismului de opinie – la poziția de luat în seamă, a liderului de opinie.¹⁵ Realitatea acestei comunicări din perspectiva liderului de opinie, nu poate fi analizată selectând informații despre modul de viață și sinteza operelor sale chiar dacă ometem utilizarea mijloacelor de comunicare modernă. Este nevoie evident cel puțin de citirea integrală a celor două opere la care putem adăuga *Crimă și pedeapsă*, romanul care l-a consacrat.

Pr. Prof. Ioan Cioabă

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Dostoievski F.M., *Idiotul*, Editura Polirom, Iași, 1998,
Ibidem, *Frații Karamazov*, vol. II, Ed. Univers 1982,
Lascu Ioan, *Stil și expresivitate în presa de astăzi*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova 2004,
Neacșu Emilia, *Dostoievski și crezul creștin*, în revista, *Centrului de Studii interdiscinare, Sf. Ioan Damaschin, Galați, nr.1, iulie-decembrie, 2010*
Popescu Cristian Florin, *Manual de jurnalism*, Ed. Tritonic, București, 2003
Roșca Luminița, *Producția textului jurnalistic*, Editura Polirom, Iași 2004,
Stan Constantin, *Libertate supraviețuită. Tehnici de redactare*, Editura Fundației Meridian, col. „Meridian Press” Craiova 2002

¹⁵ Cristian Florin Popescu, *Manual de jurnalism*, Ed. Tritonic, București, 2003, pag.220

ISSN 1842-8541

APARIȚIA

Revista de atitudine “**Magazin Critic**” este editată periodic la cererea cadrelor didactice și se găsește de vânzare la sediul redacțiilor din Județul Gorj.

CONTACT

Motru: Școala Generală Nr. 1, *Prof. Raț Jana – Daniela*

Telefon: 0762667122

Târgu Jiu: Liceul de Muzică și Arte Plastice „Constantin Brăiloiu”.

Prof. Cioabă Ionel

Telefon: 0728353441.

Blog: www.magazincritic.wordpress.com.

E-mail: magazincritic@yahoo.com sau ltcor_motru@yahoo.com

COLABORARE

Așteptăm colaboratori serioși. Textele tehnoredactate*, în Microsoft Word, Office XP, și semnate pot fi trimise pe adresa de e-mail a revistei: cdi7910@yahoo.com, până la data de 20 a fiecărei luni. Tehnoredactarea se va face cu font Arial, corp 10-12, pagină format A5, folosindu-se diacritice. Responsabilitatea textelor publicate aparține în exclusivitate autorilor. O echipă redacțională va selecta articolele în vederea publicării acestora. Atenție la plagiat! (*Reguli minime de tehnoredactare: Înainte de punct, virgulă, punct și virgulă, două puncte, trei puncte, semnul exclamării, semnul întrebării, nu se pune spațiu. Spațiul se va pune după aceste semne de punctuație, precum și înainte de deschiderea unei paranteze.)

EDITAREA

Asociația culturală “Liga Tinerilor Creștini Ortodocși Români” – Motru

TIPARUL

a fost executat de: Asociația “Paradigme educaționale”, Craiova

ASOCIAȚIA CULTURALĂ “LIGA TINERILOR CREȘTINI ORTODOCȘI ROMÂNI” - MOTRU